

Sygn. akt III KK 626/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)
SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie K. S.
skazanego z dot. wyroku łącznego
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 21 listopada 2018 r.,
kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich
od wyroku Sądu Rejonowego we W.
z dnia 11 marca 2016 r., sygn. akt II K [...],

**1. uchyla zaskarżony wyrok łączny w części rozstrzygnięcia
zawartego w pkt II, w zakresie połączenia kar łącznych grzywny
orzeczonych wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w P. z dnia
28 października 2010 r., sygn. akt II K [...], i w tej części
na podstawie art. 572 k.p.k. umarza postępowanie w przedmiocie
wydania wyroku łącznego, a kosztami postępowania, w tym
zakresie, obciąża Skarb Państwa;**

**2. wydatkami za postępowanie kasacyjne obciąża
Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy we W. wyrokiem łącznym z dnia 11 marca 2016 r., sygn. akt II K [...], po rozpoznaniu sprawy K. S. skazanego prawomocnymi wyrokami:

– łącznym Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 października 2010 r. w sprawie II K [...] na karę 5 lat pozbawienia wolności i łączną karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na równą kwocie 10 złotych - punkt III wyroku oraz karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i łączną karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na równą kwocie 10 złotych - punkt IV;

– Sądu Rejonowego we W. z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie II K 1890/10 na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 226 § 1 k.k., popełniony w dniu 9 lipca 2010 r.;

– Sądu Rejonowego we W. z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie II K 1723/14 na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 226 § 1 k.k., popełniony w dniu 23 marca 2014 r.;

– Sądu Rejonowego we W. z dnia 24 września 2015 r. w sprawie II K 741/15 na karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności za czyny z art. 226 § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 222 § 1 k.k. popełnione w dniu 21 grudnia 2014 r.:

w pkt I tego wyroku na podstawie art. 85 § 1, § 2 i § 3 k.k. i art. 86 § 1 k.k., w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w P. w sprawie II K [...] w punktach III i IV i wyrokiem Sądu Rejonowego we W. w sprawie II K 1890/10, wymierzył K. S. karę łączną 8 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. W pkt II tego wyroku, na podstawie art. 85 § 1, § 2 i § 3 k.k. i art. 86 § 1 i § 2 k.k., w miejsce kar łącznych grzywny orzeczonych wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w P. w sprawie II K [...], wymierzył K. S. łączną karę grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na równą kwocie 10 złotych. Natomiast w pkt III wyroku, na podstawie art. 85 § 1, § 2 i § 3 k.k. i art. 86 § 1 k.k., w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego we W. w sprawach K 1723/14 i II K 741/15, wymierzył K. S. karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności. Następnie, na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie pierwszym

wyroku kary łącznej 8 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności zaliczył K. S. okres odbywania kary w sprawie II K [...] od dnia 03 maja 2012 r.

Wyrok ten wobec niewniesienia od niego apelacji, uprawomocnił się w dniu 25 marca 2016 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich. Zarzucił w niej:

– rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 85 § 2 k.k., polegające na objęciu wyrokiem łącznym kary łącznej grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na równą kwocie 10 złotych oraz kary łącznej grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na równą kwocie 10 złotych, wymierzonych skazanemu wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 października 2010 r., sygn. akt II K [...], pomimo że kary te nie podlegały wykonaniu z uwagi na ich umorzenie prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w P. z dnia 25 lipca 2011 r. oraz prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w P. z dnia 19 sierpnia 2011 r.

W związku z podniesionym zarzutem skarżący wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach II K [...] na okoliczność wydania prawomocnych orzeczeń o umorzeniu grzywny w kwocie 400 zł i 500 zł oraz o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i umorzenie postępowania, na podstawie art. 572 k.p.k., w zakresie połączenia kar łącznych grzywny orzeczonych wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 października 2010 r., sygn. akt II K [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka została uwzględniona.

Zgodnie z art. 85 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu kary lub kary łączne. To, że Sąd Rejonowy we W. w zaskarżonym wyroku zastosował przepisy ustawy Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. wynika z faktu, iż wyrok Sądu Rejonowego we W. z dnia 24 września 2015 r., sygn. akt II K 741/15, wymieniony w punkcie 4 wyroku łącznego, został wydany i uprawomocnił się po dniu 1 lipca 2015 r. (to jest od dnia 2 października 2015 r.), a zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy -

Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 396) przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Ponadto ze wskazanej w wyroku łącznym podstawy prawnej rozstrzygnięcia (powołanie art. 85 § 1, 2 i 3 k.k., brak wskazania art. 4 k.k.) wynika, iż Sąd Rejonowy uznał, iż przepisy obowiązujące poprzednio nie były względniejsze dla skazanego i zastosował przepisy w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania.

Przechodząc zatem do aktualnego brzmienia art. 85 § 2 k.k., zauważyć należy, iż koniecznym warunkiem orzekania kary łącznej jest, aby te łączone kary lub kary łączne podlegały wykonaniu. Oznacza to, że niezbędne jest to, by kary te na dzień orzekania kary łącznej mogły być wykonane w całości lub w części, w sposób określony dla danej kary w Kodeksie karnym wykonawczym (D. Kala, M. Klubińska, Kara łączna i wyrok łączny, Kraków 2017, s. 59).

Tymczasem, z akt sprawy II K [...] i załączonych do nich dokumentów windykacji należności (karta dłużnika nr [...] i [...]) wynika, że kary grzywny objęte zaskarżonym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego we W., orzeczone wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 października 2010 r. (sygn. akt II K [...]), nie podlegały już wykonaniu, w rozumieniu przepisu wspomnianego art. 85 § 2 k.k. Sąd Rejonowy w P. postanowieniem z dnia 25 lipca 2011 r. umorzył bowiem grzywnę w kwocie 500 zł i odpisał powyższą kwotę z karty dłużnika (pozycja [...]), a postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2011 r. ten sam Sąd umorzył grzywnę w kwocie 400 zł i odpisał tę kwotę z karty dłużnika (pozycja [...]). Były to grzywny przypadające Skarbowi Państwa od K. S. na mocy wyroku łącznego z dnia 28 października 2010 ., sygn. akt II K [...], wydanego przez Sąd Rejonowy w P.. Pierwsze z wymienionych postanowień o umorzeniu grzywien uprawomocniło się w dniu 9 sierpnia 2011 r., a drugie w dniu 2 września 2011 r. (akta sprawy II K [...] i załączone do nich dokumenty windykacji należności - karta dłużnika nr [...] i [...]).

Wydanie prawomocnego postanowienia o umorzeniu kary grzywny oznacza, że kara ta nie będzie wykonywana (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

7 lutego 2013 r., II KK 144/12, LEX nr 1328277). W związku z powyższym, połączenie kar łącznych grzywny nie było dopuszczalne w niniejszej sprawie, gdyż te kary nie podlegały już wykonaniu. Mając tę okoliczność na uwadze, należało nie tylko uchylić zaskarżony wyrok w pkt II, ale również na podstawie art. 572 k.p.k. umorzyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie dotyczącym tych kar grzywny.

Orzeczenie o kosztach uzasadniają przepisy art. 637a k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. i art. 632 pkt 2 k.p.k. oraz art. 638 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.